

VAN OVER DE IESSEL

december 2016 _ januari 2017

kerstnummer

met in disse editie o.a.:

- 'Duistere daáge' van Diny Kloek
- 'Kokkel' van Henk Hooijer
- 'Gien plæk' van Jannie Bakker
- 'Hulpe uut onverwachte hoek' van Mineke Mollink
- 'Tradities mu-j in ere ollen' van Corry Overmars

Colofon

- Joargaank 08, Nummer 1
- Uitgave: 1 januari 2017
- Deur: Schrieversond Overijssel

Redactie:

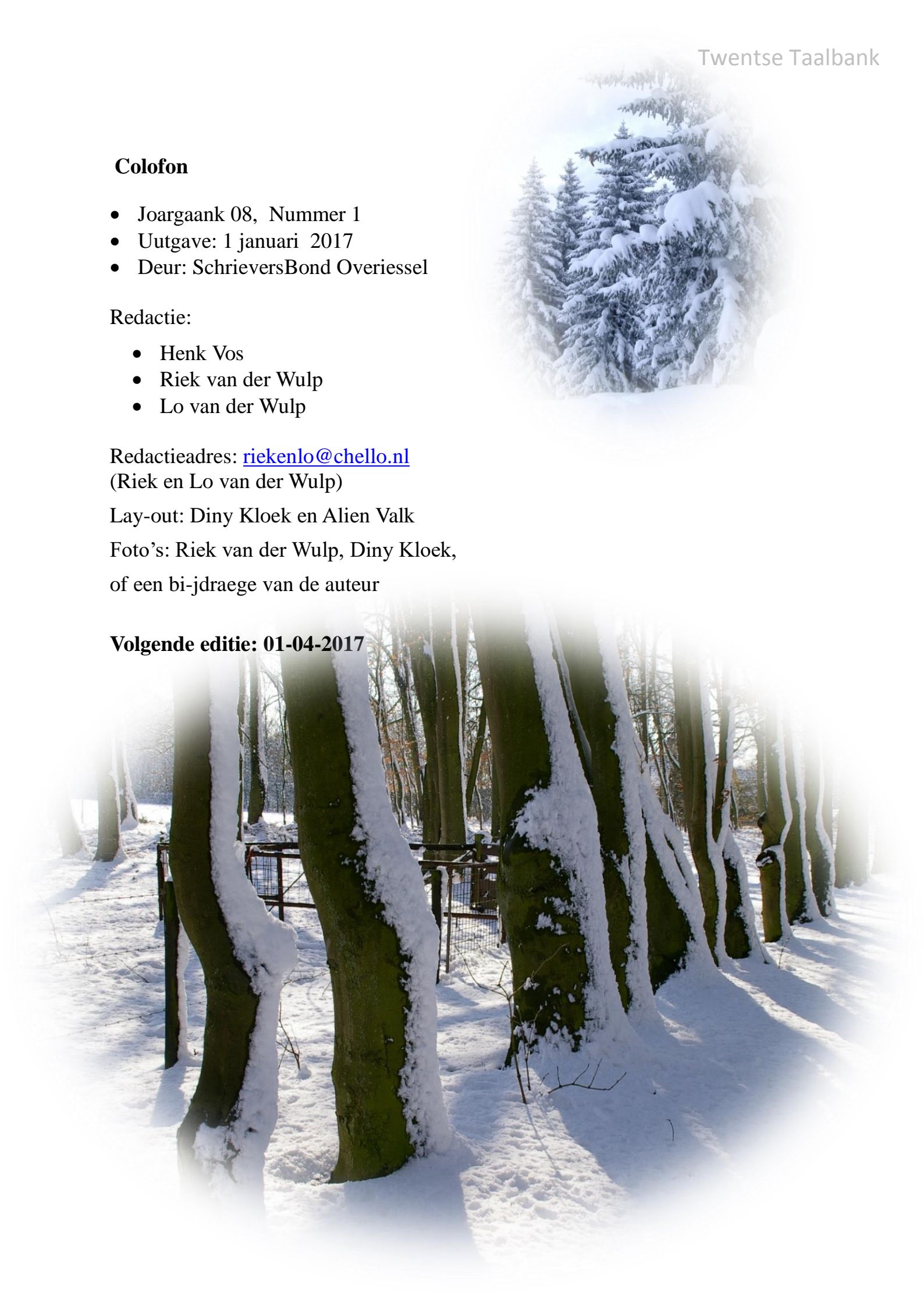
- Henk Vos
- Riek van der Wulp
- Lo van der Wulp

Redactieadres: riekenlo@chello.nl
(Riek en Lo van der Wulp)

Lay-out: Diny Kloek en Alien Valk

Foto's: Riek van der Wulp, Diny Kloek,
of een bi-jdraege van de auteur

Volgende editie: 01-04-2017

Inhold

titel	schriever	bladzijde
Veurblad		1
Colofon		2
Inhold		3
Van de redactie	Henk Vos en Riek van der Wulp	4
Duustere dááge	Diny Kloek	5
Fons Fideel	Gerrit Kuijk	6
Kaskeend van Betlehem	Fenny Martens	10
Hoe een schatrieke man Kerstmis leerde vieren	Femmy Woltman	11
Tradities mu-j in ere oalen	Corry Overmars	13
Maria's vertrouwen	Diny Groothalle	14
Kokkel	Henk Hooijer	15
Gien plaese	Jannie Bakker	17
Kærstnacht	Riek van der Wulp	18
Hulpe uut ...	Mineke Mollink	19
Konning Caspar	Bert Wolbert	20
Dree vassies	Mineke Mollink	22
Oalde joar	Henk Vos	23
Suja Suja Kientien	-Genemuiden-	24
Ni-jjoorsweins		25

Van de redactie

De redactie had of e-spreuken umme er disse keer een keertie wat anders met 'vanoverdeissel' te goan doen. Er kwam uut umme er een karst, oud en ni-jjoars blaadtie van te maken. Een thema kraantie zoas ze dat in normale literatuur zegt. Wi-j zegt gewoon dat et over de karstdagen, oald en ni-joar mut goan. Dat hebt wi-j ok an de schrievers e-vroagd. Een eerdere slutingsdoatem veur et instuurn van de leestof is blikbaar gien probleem e-west Er is gelukkig nogal wat respons op e-koom. Blikbaar sprek zukke dagen de mensen toch wel wat meer an dan gewone deurdeweekse dagen. De redactie is er wies met en an de slag è-goane um te probeern er wat oarigs van te maken. Op et moment dat ik dit type heb ik nog gien foto's veurbi-j de verhaalties en gedichies e-ziene mar ik heb er het diepste vertrouwn in dat ok dat wel goed komp zoas alltied nog is gebeurd. Wi- hebt ofe-spreuken dat wi-j in de anhef niet goat vermelden wie wat of niet edoan of e-schreem hef zuuk et mar uut zuk zeggen.

Henk Vos

Beste meinsen,

De daegen riegelen oe as zaand deur de vingers en an 't einde van et joor besef ie dat nog meer as anders. Twieduzendzeuventiene stet veur de deure en net as alltied is twieduzendzestiene ook weer veurbi-j evleugen.

Veur VODI was et een rurig joor, maer gelukkig ebben wi-j alles weer oordig op de rails. Veur et eerst brengen wi-j een themanummer ewijd an de Kærst en Old en Ni-j, et kump dan ook twee weken eerder uut, want noa de joorwisselige ef gien meinse meer oordigeid an kærst- en ni-jjoorsveraelen en gedichten. Et is weer een grote verskeideneidvan tæksten, dus 'veur elk wat wils' en de redactie oopt daa-j d'r weer van genieten.

Værder willen Henk, Lo, Diny, Alien en ek oe allemoale fijne feestdaegen toeweinsen en een goed uiteinde en netuurlijk ook een goed begin.

De volgende VODI kump 1 april uut en wi-j goan d'r van uut dat et mooie weer d'r dan weer an kump.

Ærtelijke groeten,

Riek van der Wulp

Duustere dááge.

**Duustere dááge,
somber en stille,
mist umme toe,
buuten de kilte.
Be-iezelde beume,
de takke noar boam,
asof ze um wärmte
en leefde wilt vroag'n.**

**Duustere dááge,
't wudt hoaste neet lich,
somber en stille,
kásdááge in zich.
Náákende beume,
de takke noar boam,
asof ze de hemel
um wärmte wilt vroag'n.**

**Duustere dááge,
vrea vear te zuuken,
duuster de weareld,
verwarde geluuden.
Snee op de beume
verhult al 't zear;
asof ze wilt zegg'n:
't Käskind kump wear...**

Diny Kloek -Hellendoorn-

FONS FIDEEL.

"Der bint van diee plaatsen, wat echte kerstplaatsen bint. Dat bint van diee Engels uutzieende steden en städjes. Der streumt een rivier langes, met een boel vertier. Der bint nauwe stroaten met eeuwenolde gèveltjes. Der bint kerken en kerkjes van allerlei soort. En as döör 's winters sneeuw oaver lig', is het helemoale een kerstkaerte. Mien stad is wel heel biezonder. Diee hef een berg met een kerke derop met een tweelingtoren. Smalle steegjes goat vanof verscheidene kanten de berg op. Ik viere der altied Kerst, veural as mien moder zo mooi op haer viool spölt. Ik vinde disse plaatse zo mooi. Ik zol nooit ergens anders willen wonen.

En of het noe in de zomer of in de winter is, ik veule mien hier op de berg lekker. Mien vader is oke een muzikale keerl; diee spölt trouwens bienoa net zo mooi as mien moder. Ook viool. Möör mien moder kan het bèteder as mien vader. En dan onze huushulpe, Anna. Zee is altied èven vrindelijk tegen mien. Möör joa, zee is al vanof mien geboorte bie ons in het grote huus op de berg bie de Bergkerke.

Mien olders hebt een mooie achtername: Fideel, wat trouw en solidair inhöldt. Mien vader hef mien verteld dat hee mien Fons hef eneumd, umdat ik een bron mot worden van al het goeie veur de mensheid. Nou ja, een fons is inderdoad een bron, möör wat doo ik döörmee? Ik kan nieet meer dan mien beste doon, Dagbook!"

Fons.

Zuchtend legden de vader het dagbook van zien zönne an de kante.

Règenvlagen en donderslagen geselden de Brink en het Bergkwärtier. Op de berg, dicht bie de Bergkerke, in een vierkant old herenhuus door, zat een man. Hee zat

te huveren achter zien bureau, nieet enkeld deur het onstumige, spookachtige, herfstige weer, meer nog van de wètenschap dat zijn zönne, zijn enigste kind, rondzwierf ergens in dit land van voele natte règen, van iezige kolde, as de jonge tenminsten nog lèèfdn. De zestienjörige knaap had de dood van zijn moder neet kunnen verwerken! Precies op zien zestiende verjöördag was Mama, zooas hee haer altied liefkoazend neumden, hen-egoan, zacht en kallem, noa een tergend langzaam zieekbedde, wöörbie de jonge höör steeds meer had zien wegteren. Hee had wel-ens ezegd tegen een vriend wöör hee kwoad op was: "Krieg de tering", möör bie het zieren van zien vortkwienende moder had hee dat tegenover zien vrinden en klasgenoten nieet meer oaver de lippen kunnen kriegen.

Twee dagen noa de begraffenisse van Mama was de jongen plotseling verdwenen. Een kort briefken had hee achter-eloaten: "Va, het verdreet is te groot. Ik heure Mama altied möör deur vioolspöllen. Ik goa tut ik höör neet meer heure." De vader begreep dat de ingriepende gebeurtenissen rondumme Mama's dood de jongen waanzinnig hadden emaaft. Onmiddellijk liet hee zeukacties ondernemen, deej hee noavroag bie de banke, of het spöörtegood van de knaap op-enoamen was en dat laatste was inderdoad het geval. De rèkening was op-eheven. Deur het hele land wier tevergeefs nöör de jonge ezocht. En noe, noe was dat al drie jöör elejen; vandage was de jonge negentien eworden, as

Een règenstormvlage geselden de ramen. Het stormden en het donderden buten zo slim as in het brein van de vader. Diee legden zien heufd op toafel en onderwiel een vlood van troanen hem oaver de wangen streumden, steunden hee: "Mien jonge, mien jonge, wöörumme hei'j mien in de steek eloaten?" En toen schrok hee inens op.

En metene was het buten stille, en hee zei noadrukkelijk: "Ieje, oew zelfmedeliejen spölt oe pärten, iej denkt in de eerste plaatse an oew eigen geluk, nieet an dät van oew zönnel!" Toen stond hee fier op, hee nam zien viool uut de kiste, stemden diee en hoge en lief klonk döörnoa een concertmelodieje van zien vrouwe, diee een heel bereumd violiste ewest was: Liebestraum.... : De - du-du-du ... du-du-du-du-du-du-du ... dududududududuuuu Dat had Mama vake espöld, umdat het de lieevelingswieze van zien zönne was. De règen was inmiddels op-eholden, de wind was goan liggen, de zonne brak deur. De vader bleef stoan spöllen . Toen ging de belle.

De sleppende voten van de huusholdster heurden hee nöör de kamerdeure sloffen. Een klöpken. "Binnen". De deure ging lös. Hij zag hoe lief en liejend het gerimpelde gezichte van zijn olde gedieenstige was. Hij stopten met spöllen. "Meneer, hier is een briefken veur Meneer, bie de deure of-egeven". Ze zei het heel zachte.

"Geeft 't möör hier, Anna", zei Meneer. Hee legden viool en striekstok op het bureau, nam het briefken an en ging zitten. Hee volden het kattebelleken lös. Toen stokten hem de oasem in de kèle. Hij had het gevoel dat zien härte stilstond. Hee herkenden het handschrift van Fons, zien zönne. Hij las härdop:

"Lieve Va, vergeef mien dat ik nooit wat van mien heb loaten heuren. Ik wazze nieet goed in mien heufd, möör noe bin ik weer bèter. Stoa op de Brink bie de Wilhelminafontein. Bin ik welkom? Haal mien dan. Fons."

Hee vloag overende en strukelden nöör de keuken: "Anna, Fons is ter weer, hee steet op de Brink, schrif e!" Anna draaiden zich van het anrecht of. Höör gezichte stroalden. Zee schaatsten nöör de kapstok, greep jas en hood van Meneer. Diee stond al op stroate en beenden weg, allewel hee zien jas nog möör hallef an had. "Verdriedubbeltjes nog antoo, dat ik dat belèven magge, mien zönne lèf en hee kump thuus!"

Hee daalden 'd'n Bärq' of en liep de Moanstege deur, diee inens Zunnestege wier, en toen liep Meneer de Brink al op in de herfstzonne en het fraaie vrolijke spel van schaduw en licht ontging hem nieet bie de dalende zonne. Midden op het lège plein stond een grote groep mensen. Uut hun midden klonk iele, zuvere vioolmuziek. Hij werd helemoale an-edoan. Hee heurden in gedachten zien vrouwe spöllen, zooas ze dat zo romantisch kon. Dee döör spölden, kon gin ander as Fons wèèn. Nomen est Omen. Fons Fideel, bron van trouwhärtigheid en intieme geveuligheid. Hee keek nöör de fontein, diee in rëgenboagdruppels zien water spoot en hee wier op slag nog bliej en intens gelukkig. Toen renden hee nöör de mensen. Hee ging op zien tenen stoan um te zien, en hee zag. Döör stond in zielige bedelaersvermomming een romantisch violist, zien zönne, te spöllen met een vuur dat hem hoaste verteerden. Hee zag dat de mensen met troanen in hun ogen glimlachend te luusteren stonden bie dit spöllen. En de violist zag hem en hee herkenden natuurlijk. En plotseling improviseerden Fons een riedel van korte klanken, diee al hogeder en hogeder stegen en alle mensen bewoagen hun gezichten mee ten hemel. Toen was het stille. Fons lei zien viool in de kiste en hee ging met de ärmen reujend deur de umstanders en hee viel zien vader um de hals en huulden: "Vaa, wat bi'k bliej da'k oe weerhebbe, ik heb oe zoo emist! Ik dachte da'j mien nooit weer zollen willen zien, noa alles wa'k oe an-edoan hebbe. Möör ik wol oe zo graag loaten zien, hoe-of ik het verdrieet oaver Mama verwerkt hebbe! Döörumme he'k oe dat brieefken loaten brengen!" En Fideel kon enkeld Fons tegen zich an klemmen en hee schreiden lachend. Alle mensen sloegen dit tafereel gade.

Noe begonnen de toeschouwers te juichen en te klappen. Vader en zönne boagen licht. En Fons pakten zien spullen bie mekäre en samen gingen zee 'd'n Bärq' op, Fons en Vader.

"Wie goat bärqopwaerts", zei Vader en Fons snaptten de woordspölling. Een paar tellen later liet Vader de olderwetse klopper op de deure vallen. 'NIET GEBRUIKEN' stond er bie de klopper. Anna wist dus dat er wat heel biezunders was. De mannen heurden haer snel an kommen sloffen. Toen deej ze de deure lös. Fons en zee vloagen mekäre in de ärmen. "Fijn, da'j der weer bint", snikten ze. Toen gingen ze nöör binnen.

Het werd een pracht oavend. Noa het uitgebreide feestmaal, onder een glas wien, vertelden Fons, hoe-of hee de eerste dag nöö Zutphen elopen was en döör was gaan fiedelen op de Greunmärkt. Hee had niks anders kunnen spöllen as Mama's solo's. Het had geld erègend op de keitjes veur zien voten. Zien spöörcenten had hee nieet neudig ehad. Hee had kunnen lèven van het muziekmaken op stroate. Het had een hele tied eduurd veur hee beseften wat hee Vader en Anna had an-edoan. "Wat mot Anna en ieje in angst hebben ezèten!". Hee vertelden dat hee heel Salland, de Achterhook, Twenthe, Drenthe, Groningen en Friesland deur-elopen was; en dat ook juist dat lopen zo goed veur hem was ewest. "Möör noe ik in de kookstad kwamme, hield ik het nieet langer uut. Ik wol weten o'k welkom wazze, möör ik was zo bange!"

"Gefilseteerd met oew negentiende verjöördag op vrijdag de dertienden van wintermoand!" En bie het stemmige schemerlicht van de feestkeersen wier der eklonken en Fons veugden der zachte an too: "Op Mama".

Het werd een schitterend weekende. Vader en zönne en Anna genoaten van mekaers gezelschap, ook op de lange wandeling nöö de Algemene Begraafplaatse, wöör ze dankbaar en stille vertoofden bie Mama's graf. De zönne scheen en de vogels kwinkeleerden en een zachte herfstwind ruusten deur de bomen: muziek der sferen. Niks verstoorden de rust.

Een tien dagen later was het Kerst. Ze versierden het huus asof Moder nog de leiding had. Met Fons was zee immers oke weer-ekeerd. Het "Zoo zol Mama het edoan hebben" was neet van de lucht". Stemmig en spöls wier de Kerst. De hemelse striekmuziek klonk uut de violen van Vader en Zönne. De olde Anna genoot. En op Kerstoavend kwam zee met een rölleken papier binnen. Vader en zönne hadden net de echte keerskes in de kerstboom an-estoaken. Verbaasd keken zee nöö Anna, toen diee höör papierken ontrolden. Toen las zee met verstikte stemme:

Wöör Liefde is
 Döör is het Lèven
 Dood kan dat nieet verhind'ren
 Dat is Kässemiss
 Licht van het Kind der kind'ren

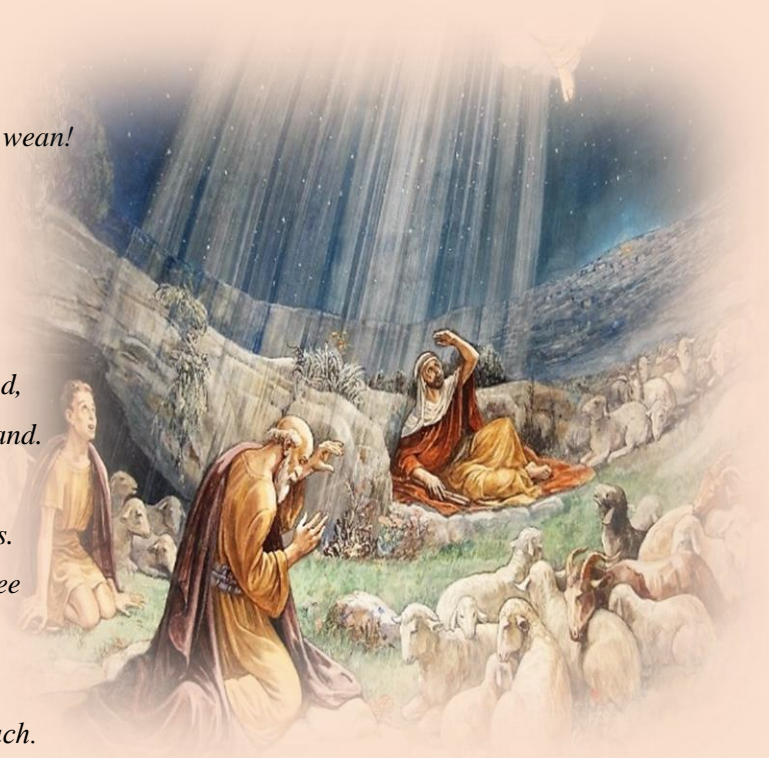
Vader keek deur het kierken in het gediën nöö buten. Het begon zachtjes te sneeuwen.

Gerrit Kuijk -Deventer-

Kaskeend van Bethlehem

*In Betlehems stal lea nen keendeke klean,
 Was Jezus Gods Zunne, met wangetjes fijn.
 Zeen moder Maria streelden zien lief gezicht,
 Doar scheen in diej stal nen biejeunder licht.
 Maria diej keek noa heur Preensenzoon,
 ee leai in wat dookn, mar had ginne kroon.
 Jezus was zeen naam det har de engel ezeg,
 Maria hef heur Preensje in de kribbe eleg.
 Ok herders diej bint toe noa Bethlehem egoan,
 Nederig bleem ziej bie de staldeure stoan.
 Ziej zaagn het keendeke het was nog mar klean,
 Mar het zol de Verlosser, van dizze weareld eens wean!
 Ziej verteln an Maria, oawer het engelenkoor,
 Het 'Ere zij God', klunk nog noar in heur oor.
 Maria leut heur gedachten hier over goan,
 Heur keend kreeg in 't leem ne meulik bestoan.
 De wiezen wan magiërs uut het verre Morenlaand,
 Diej zaagn ne heldere sterre in biejeundern staand.
 De drie koningen diej gung toe samen op reis,
 Um de Preens doar te zuukn, det was heur bewijs.
 Zee brachen geschenkn, mirre en gold met zik mee
 Maria was beduusd wat God met heur dee.
 Maria keek noa heur Zunne diej in de kribbe lag
 En noa al de geschenken diej 't ziej met han ebrach.
 Herodes was jeloers en helemoal ten eande road,
 Hi-j vermoorn kleane jongs, t'was nen gruwelike doad.
 Mar ne engel hef Jozef ne waarschouwing egeem
 Doarmet spoarn God toe, Zien Zunne het leem.
 Jezus zien oalders bint gehoast op reize goan,
 As vluchteling op weg, gin huus of bestoan.
 Egypte is veur heur een lange reize wun,
 Doar bint ziej ebleem met Jezus heur Zun.
 Elk karstfees heur wiej dit mooie kastverhaal,
 Elk meanse kan dit heurn, in zeen eagen taal.
 Het 'Ere zij God' en ok 'Het Stille nacht'.
 God hef Zeen Zunne noa de earde ebracht.*

Hoe een schatrieke man Kerstmis leerde vieren

Heel lange eleden zaat op de aovund veur kerstfeest een schatrieke man in zien kantoor

Et was verschrikkelijk kold en de wiend drung deur alle kieren en gaeten.

Iederiene zocht zo gauw meugelijk een waarm plekkie op maar de man stoorde zich niet an die kolde. Hi'j kon ommers wel kolen kriegen as hi'j dat zol willen, maar ja, dat kost geld en an geld uitgeven had hi'j een grote hekel. Hi'j zat in een iezig kold vertrek die as kantoor diende net as zien secretaris, die in een ziedkaemertie breven zat te copieren en zien kolde haanden mos verwaarmen an een keerse.

Iniens gung de deure eupen en de zeune van zien overliden zuster stapte binnen. "Vrolijk Kerstfeest oom," reup hi'j. "Bah", antwoordde de man, "grote onzin." "Maar oom, dat ku-j toch niet menen.?" "Dat meen ik wel en wat veur reden eb ie om vrolijk te wezen. Ie bin zo aarm as de luzen en wat ef kerstmis joe ooit egeven?" "En wat veur reden eb ie om zo somber te wezen, en ie bin zo rieke as wat." "Laot mi'j kerstfeest vieren, zo ik dat zelf wil en stuur mitien die heren weg die veurmoedelijk om geld zitten te schooien veur et aarme volk."

Et was net zo. Twee heren leupen mit een lieste rond veur de aarme meensen en weeskiender en hadden wel edocht dat die rieke meneer wel vri'jgevig zol wezen. "Ie willen niet op de lieste tekenen? Ie bin liever een onbekende geve?" "Onbekend, onbekend, ik geve elemaole niks," was et antwoord. buten in de iezige kolde stond een klein jochie een kerstliedtie te zingen maar gung er gauw van deur toen hi'j het gezichte van die olde man zag. "Scheer joe weg en gien gezang veur mien deure."

De aovund vól in en et werd tied om ies wat te gaon eten... maar... plotseling worde hi'j wat raor in 't heufd greep zich an een stoel vaaste, doezelde weg ..en daor zet hi'j opiens Jacob, zien zaekenpartner van weleer, veur em staon. Jacob, maar die was al zeuven jaor dood. Wat overkwam em. "Zeuven jaor bin ik now weg van joe,"zee Jacob, "en as ik trogge zol koemen zoas beloofd, dan zol ik joe waarskouwen en vertellen over al die aarmoe en ellende in de wereld. Er koemen vannaacht dree geesten in joen leven die joe wel wat em-m te vertellen meneer de Vrek."

Wat overkwam em en in een flits zag hi'j zien ele leven an em veurbi'j gaon. Hoe hi'j as klein jochie zich had op-ewaarkt naor een persoon die mit geld speculeerde en heel veule verdiende en waarvan hi'j dochte dat het bezit hiervan gelôk zol brengen.

Dat was echter minder waor. Hi'j kreeg de naeme as een grote vrek, een gierigaard die niks veur de aarme meensen over had. Alleen maar an zichzelf dochte.

Gien meense mogt em meer lien-n. "Laoten ze maar an 't waark gaon, dat gespuis,"was zien kreet altied ewest, terwijl hi'j wel wus dat er gien waark was veur et volk. "Heb toch medelieden mit mi'j," snotterde hi'j naodat hi'j de leste geest, De Kerstgeest, had an-heurd.

“Medelieden, medelieden flusterde de geest. “medelieden eb ie ook nooit ehad, maar luster goed. Mien tied is now omme maar daenk goed nao en haandel naor raodgevingen die dizze naacht tot joe bin-n e-keumen.”

Plotseling kwam hi’j weer bi’j zien positieven. Hi’j kek om zich en, bemaarkt dat alles etzelfde was in zien woonkaemer maar... hi’j had toch dudelijk de stemme van Jacob eurd.

Jacob, zien zaekenpartner d ie een liefhartige naature had, die had em, deur middel van de dree geesten, flink de waarheid ezegd en de raod egeven om et anders an te pakken. “Vrek,” had hi’j ezegt. “Et volk neumt joe een vrek, een gierigaard, en wil ie op die meniere verder leven.” “Nee!” skrowde de man, “dat wil ik niet! Ik zie et now, et was niet goed van mi’j en zal mien leven betern.”

De aandre dag meuk hi’j een ofspraoke mit de mannen van de Beurs die em uutlachten.

”Dus ie wiln joen leven anders anpakken? Hoe wil ie dat dan doen beste man?

Ha, ha, now ie doen maar.”

Geld maeken en geld verdienen, och, hi’j had deur de jaoren en genoeg op de baank staon en hiermee mos hi’j now wat mee doen, dochte hi’j bi’j zichzelf.

Waor bin-n die heren die mit een lieste leupen veur de aarmen en weeskiender?

Waor wonen de arme gezinnen?

En waor is dat ventie die zo mooi een kerstliedtie zung bi’j mi’j veur de deure in die vreselijke kolde, en verder wil ik de grootste kalkoen bestellen die de slager in uus ef.

Die breng ik naor mien neve en zien arme gezin want die ef mi’j uut-eneudigt om de eerste Kerstdag mit te eten hetgeen ik toen heb eweigerd. Hoe kon ik!

Wat zullen ze opkieken dat die olde brompot zich as de ni’je oom Scrooge veursteld, ja, zie zolln er van schrikken maar die olde vrek is uut de tied. Die is dood.

Dan neug ik ze allemaole uut om op tweede Kerstdag in mien versierde huuskaemer bi’j de kerstboom een smaekelijk maol te nuttigen.

Ebenezer veulde zich weer elemaole jong.

“Now hoop ik,” zee hi’j tegen zien neve,” dat mi’j de tied wordt egund om heel veule goed te maeken wat ik bedurven eb en dat ik nog veule meensen bliede kan maeken, en ieje, mien beste neve, ik beneume joe as mien aarfgenaem. Verbaosd, maar heel bliede, tot traonens toe eroerd, pakte zien neve de haand van zien ome en bedaankte em veur alles maar et meeste nog veur de omslag in et leven van oom Ebenezer Scrooge.

Scrooge veulde de traonen achter zien ogen prikken en werd deur aanblik uut de ogen van zien neve etröffen. Het waren de ogen van zien overleden zaekenvriend die em de schelpen van de ogen had erukt en op ’t rechte pad had ezet in die wonderlijke droom op de aovund veur Kerstfees

Femmy Woltman -Giethoorn-

Tradities mu'j in ere oalen

"Goa'w de karsboom vesieren oma en mag ik oe dan metellepm?"

"Ja knullegien det mag, ellep ie mi-j dan ook met de karsstspullegies van 't zolder álen? Stijn en oma goan saamm de trappm op. Zie nemm de deuzen met lãmpies, ballen, de piek en de engelties vezichtig met noar benèden. De karsboom staat kaal in d' oék van de kamer. Ingespannen worn eerst de lãmpies in de boom angen, umme de vief, zes lãmpies goan ze met'n beiden op een ofstãndtien kieken of de lichies goed verdiéld bin. As et de goedkeuring kan wegdraang kump de volgende serie an de beurte. Noa de lãmpies is et rust met sukelamelk en brokke. Völle rust wordt oma niet egund, noa een paar minuten zegt Stijn: "Now mag de piek hè en dan de ballen?" "Ja mannegien, mar eerst goa'w onze anden wassen want as der viéze vette vingers op de ballen kom glimmen ze niet meer mooi." De ballen worn iéne veur iéne in de boom angen. De lichies twinkelen as sterregies in de ballen en in de glanzende eugies van Stijn.

"Oma, vertel ie weer van papa, det doe'j toch altied as wi-j de karsboom vesieren?" Inderdoad, tradities mu'j in ere oalen. Oma vertelt alle joaren an et kleinkind det met-ellept met vesieren van de boom een waar gebeurd ver-aal van de eëng papa of mama . Stijn ef 'zi-jn' ver-aal al wel drie keer eurd mar et blef spannend veur em. Oma vertelt: Op een dag toen de karsboom in d'oék stund, doar waar e now ook staat, iellep oen papa met vesieren. De lichies en ballen ingen allemoale op un eëng plásien in de boom. Leëge plekkies mochen op-evuld worn met sukeladekrãnsies, völle sukeladekrãnsies. Toen alles klaar was werd et veur oen papa tied umme noar bedde te goan en later ook veur opa en mi-j.

De volgende morn kwam ik benèden. Oen papa was der al. IJ zat met een witte snoete op de banke. IJ ad bårre pien in de boek en was misselijk, ij lippm ook een bettien. Ik kèèk noar de karsboom en zag det alle krãnsies weg waren, der ing der gieniéne meer in. "Eb ie al die krãnsies op-egèten?" vroeg ik an oen papa. "Ja", skreide ij en ij was bange det de karsboom vedrietig zol wèèn umdet die now niet meer zo mooi was. Ik denke det ik ook een bettien verdrietig bin want de krãnsies waren toch veur ons allemoale?" zei ik teëng oen papa. "Ik zal nooit weer krãnsies uut de boom èten mama" zei e en et is ook nooit meer gebeurd.

"As ie morn wakker worn goa'j dan ook krãnsies èten?" "Nee eur oma, det doe ik niet, mar mag ik der now dan wel ièntien?" "Det mag en dan noar bedde" Toen oma de volgende morn benèden kwam zat er een kleinkind met een witte snoete op de banke. IJ had bårre pien in zien boek en was misselijk, ij skreide een bettien .

Maria's vertrouwen

*Maria, deerntie van zeuventien joar
iej waarn nog maar zo'n wicht
toen was ineens den engel doar
met zo'n vrumd bericht
Hij zea det iej een kind zoll'n krieg'n
hoe kwam hij doar noe bie?
Den engel zol toch wal niet lieg'n
maar waar iej wel zo bliej?
Wat zol oew'n Jozef der van zeng?
Hoe zol 't noe veerder goan?
Um dit te kunn'n verwarken mu-j
stark in de schoene stoan
Wat een rare situatie
maar heur: wat zeg Maria doar?
'Wat iej zegt mag miej gebeuren!
Vol vertrouwen stun ziej kloar.*

Diny Groothalle -Den Ham-

Kokkel

Kokkel de olde kalkoen van de familie Klunder is ziek. Het biest is lange niet in orde. Hij et helemaole niks meer, terwijl hij toch bekend stied as een gezonde eter. Hij stiet d'r maar een beetje lamendig veur het olde kiephokke. Zien verenpak waar hij zich aans, toch zo drök mit bezig kan hollen, lat hij nou maar verweien. Nee Kokkel zet d'r niet best uut.

En dat is nou ook precies zien bedoeling, want as klein

kalkoenkuukentie hef zien va al tegen um ezegd "Kokkel mien jonge, kiek uut veur de karstdagen. Dat bint van die dagen da'j oen levend as kalkoen niet zeker bint."

Natuurlijk hef zien va dat ook wel tegen zien breurties en zusies ezegd, maar die hebt d'r blikbaar niet goed genug naor elusterd, want die bint allemaole al hiel wat karstdagen geleden as lekkernij in de magen van de van de Klunder familie verdwenen. Maar Kokkel is aans. Kokkel is slimmer. Trouwens hij hef ook wel een beetje gelok ehad heur, want as hij nou as ien van de eersten an de beurte ewest was, dan was het um waarschijnlijk net zo vergaone. Maar de eerste twee jaor mus er tot zien grote gelok steeds een andere an geleuven. Ja en nao twee jaor had Kokkel wel al bekeken hoe de vork in de steele zat.

Een paar weken naodat d'r een, helemaole in het rood geklede man mit een lange witte baard een rooie puntmutse en een goldkleurige stok op de boerderije ewest was, dan was d'r weer een kalkoen an de beurte. En Kokkel zul Kokkel niet wezen as hij gien plannigie wus te bedekken umme de daans te ontspringen. Hij begreep wel dat as hij ziek en mager was, dan had hij niet zoveule te vrezen. D'r was gien meinse die een zieke kalkoen op zien bord wol hebben mit de karstdagen. Dus direct naodat die in het rood geklede man op de boerderije ewest was, gunk Kokkel in hongerstaking. Gien hap eten kwaamp d'r meer deur zien keel. Wat um trouwens helemaole niet zo zwaor völ, want as hij d'r an dacht wat er mit um kun gebeuren as hij wel zul eten, dan had hij al e'eten en edrunken.

Nou mu'j trouwens niet te licht deenken aover zo'n hongerstaking in de winter. Nee dat is lange niet zonder gevaor heur. Dat hef Kokkel een jaor of wat geleden wel emarkt. Het had niet veule escheeld of hij had toch nog het loodje elegd, deur bevriezingsverschijnselen. Kiek ha'j zowat gien vleis meer op de botten hebt, en de veren staot oe alle kaanten uut, dan hef de wiend d'r natuurlijk goed vat op. En dan loop ie groot kaans te verkleumen. Maar dit jaor is het een makkie. Tenminste wat het weerbetreft dan. Maar verder hef hij het nog nooit zo benauwd ehad as dit jaor. Dat komp zo. Hij hef boer Klunder een maond of wat geleden mit de postbode heuren

praoten. Hij hef de postbode heuren zeggen: "Tjonge jonge Klunder, wat he'j door een mooie dikke kalkoen in de ren lopen, daar kun'j mit de karstdagen nog een bulte plezier an beleven." "Ja," had de boer ezegd "dat mag ik haopen, kiek wij hebt dat biest al jaoren, maar het is net of de duuvel d'r mit speuld, elk jaor mit de karstdagen is dat mormel ziek. Nou en dan heb ik d'r gien aordigheid an, dan smak hij mij toch niet. Maar ik kan oe ien ding wel vertellen, as het dit jaor weer gebeurd, dan drei ik um de nekke umme."

Man wat was Kokkel daar allerbarstens van eschrukken! Het kolde zwiet brak um uut. Daar was hij mooi klaor mit. Nou mus hij kiezen. Hij hef wel meer as een weeke in tweestrijd estaone, deur blieven eten, um dan zo goed as zeker in de braodpanne te belanden, of in hongerstaking gaon, mit het risico dat de boer um de nekke zul breken. Hij wus het niet. De ene optie was nog niet onaangenamer dan de aander. Boekzeerte had hij d'r van had. Hij hef d'r ook buutengewoon slecht van eslaopen. Zo'n keuze is ook eigenlijk te moeilijk veur een kalkoen die nog zo an het leven gehecht is. Graag had hij even mit zien va willen praoten, die had um wel raad kunnen geven. Maar ja die leefde allange niet meer. Was ook al jaoren geleden in het maagdarmkanaal van de familie Klunder verdwenen. Maar nao lang wikken en wegen hef hij toch maar besluten umme hetzelfde te doen dan veurgaonde jaoren, zien eten laoten staon en een paar weken ziek wezen. Volgens um had hij dan toch nog de meeste kaans umme tweiduzendzeuventien te halen.

Het was nou al zowat karstdagen, en de boer had - tot Kokkel zien vreugde - al dagen niet meer naor um um ekeken. Misschien was hij um wel vergeten. Gien aandacht trekken had Kokkel bij zichzelf edacht, oe zo klein meugelijk maken en natuurlijk hiel stille wezen.

Dat idee op zich was natuurlijk goed, maar toch had het nog weer zowat verkeerd uut epakt. Want de boerinne had um daar zo zien zitten en had de boer d'r bij ereupen. "Harm" had zij ezegd "mu'j onze kalkoen daar ies zien zitten. Tjonge jonge wat een brokkie ellende. Mut wij daar de veearts niet bij halen?" "Wat" zei de boer "de veearts? Bin ie gek, daar wark ik straks zulf wel mit of. Ik zal um straks wel even uut zien lieden verlossen." Maar daar wol de boerinne gelukkig niks van weten. "Gien sprake van" had die ezegd, "as ie dat biest kold wilt maken, dan is het allent maar veur de consumptie, en aans laot um maar gewoon lopen. Dn laot um maar een natuurlijke dood starven. Het is trouwens zo, eigenlijk heb ik helemaole niet zo'n zin umme die olde kalkoen op te eten. Wij hebt um nou al zo lange, hij heurt toch zo langzamerhand een beetie bij de boerderije. En dan daarbij deenk ik dat dat olde vleis ook wel niet zo arg lekker meer zal wezen."

Dat leste beschouwde Kokkel wel as een belediging, maar goed daar kun hij wel mit leven.

Henk Hooijer -Zwartsluis-

Gien plæk

Wilt, Maria, oen Kiend toch nog draegen

Van Nazareth noar Bethlehem toe.

En koestert Em, die leste daegen:

Nog eevm is le welkom bi-j oe.

Want ie wieten nog niet dat gien meins' um Em gef

En dat Bethlehem tommeet gien plæk veur Em ef.

Wiendt Em strækkies in wollige doeken

Wiegt Em stille in sloap op oen nærm

En al is Zien wiege een voerbak

Maekt Zien bèèdegien zachte en wærm.

Want een vos ef een ol en een voegel een nöst

Mær gien plækkien veur Em as bi-j oe an de börst.

Droomt mær groos dat le 'Redder' zal ieten;

Ooit zu'j bi-j Em op Golgotha stoan.

Och Maria, mær goed 't aa'j niet wieten

Oe as et oen Kiend zal vergoan...

Draegt Em onder oen ærte, beskut teegn verdriet,

Want een betere plæk op de weerd kreg le niet...

Kærstnacht

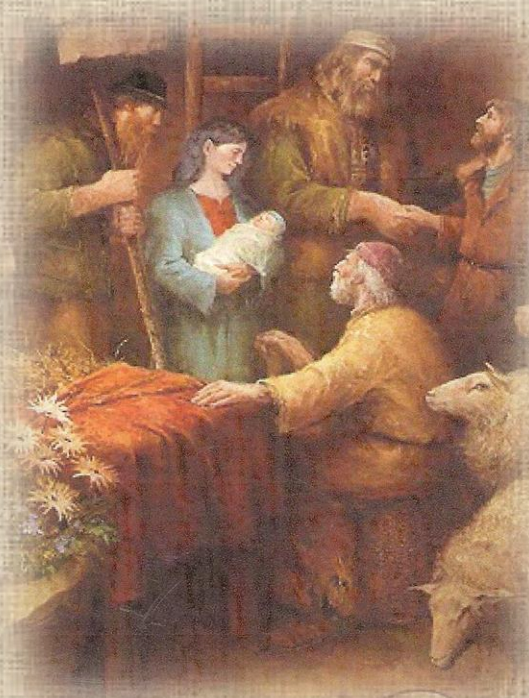
Wat ærders zittn 's naches bi-j et vuur,
kloorwakker, ondaanks 't ver gevörderd uur,
et weer is onbestendig en slim guur,
et reengt zo now en dan.

Terwiel de wiend ze um de eorn blös,
brek plotseling de donkre lucht wied lös
en köppels englen daelen of noar 't grös,
vertelln van 't emels plan.

De mann', eerst nog ienigszins ontdoan,
omn toch de bliede bosskep goed verstean,
zie bin metiene rap op pad egoan,
noar 't Kiend... kom op ...verdän!

Die nacht is onze Redder oek e'kocmn,
Messias, Vörst, woor pærtie meinsn van droomn,
't belcoft ummers een emels onderkoomn?
an ons... an alleman

Riek van der Wulp - Genemuiden-

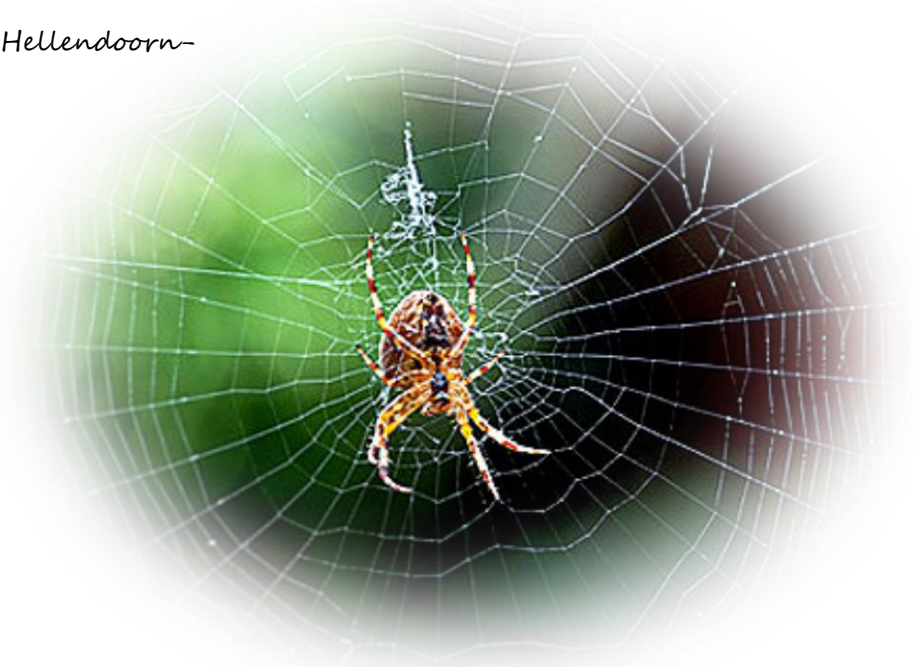

Hulpe uut onverwachtsen hoek

Ik hadde de kasballen mooi verdeeld oaver 'n boom op 'ehangen en de keersies zo goed meugelijk erangschikt. Ma, de boom had zo'n lastige kale plekke, doar waar de takke niet mooi dichte bie mekare zit. En wat ik ok proberen met 'n extra dikke balle of 'n groten slinger, 't bleef een kaal gat in 'n boom. Uteindelijk draaiden ik 'n hem zó, dat het 't minste opveul en leut het 't er verder ma bie zitten. Grote luu kiekt deurgoans toch allenig ma noar 't geheel van zo'n boom en niet zozeer noar details. Det is aens bie wichter ! Mij kleandochttertien van zes joar bestuderen 'n boom echt. Alle ballen wödden nauwkeurig bekekken, elken slinger evoldt en toen reup ze ineens: "Oh kiek toch eens oma, hier zit 'n echt spinnegien in 'n boom!" En waarachtig, in het lillijke gat van de boom, op de kale plekke, had 'n spinnegien 'n prachtig web 'espunnen. Hej had 't er zo te ziene arg zien beste op edoane. Nooit eerder zag ik zo'n mooi en ragfien web. Helemoale van zulver en helemoale in kassfeer. En zelf zat meneer as 'n deftige kasprins in 't midden te pronken. Franje met stip !

Nee nooit is zo'n kale plekke in 'n boom zo mooi op evuld ewes. Ik hadde uut onverwachtsen hoek hulpe ekregen.

Mineke Mollink. -Hellendoorn-

KÖNNING CASPAR

Het is in de dagen voor Mirreweenter-Theo hef wat extra verlofdagen opnömmen omdat hee te völ dagen oaver hef en disse nich met mag nemmen naar het token jaar hen. Hee zit röstig 'n book te leazen. In 'n hook van de kamer steet, net zoas alle joar, 'n kerstboam met doarounder 'n kerststal. Alle beelden, ok de drie könningen en de kameel, doot met in 'n optocht naar 'n stal. Zien zön Bram spölt voor hem op de grond met Play-Mobil. Hee hef zich 'n kasteel bouwd. Nöast de figuren dee der bie heurt, ridders met en ridders zoonder peerd, hef hee ok, spöllenderwies, de drie könningen der bie zet oet 'n kerststal. Zee dood met in't spel.

Op 'n gegeven moment hef Bram 'n soort van tribunaal bouwd waar achter ne toafel van Lego wat ridders zit. Ne riege ridders op het peerd komt van achter de gediene anmarcheren. Een voor een wördt ze door Bram op de stie zet. Theo kan der nich um hen, hee least oaver de letters hen. Dan wördt tuske het peerdevolk in sleppend oaver de grond de donkere könning naar vuurten hen bracht. Hee hef ja wis en woarachtig 'n stuk touw um 'n hals hen! Helemaal in zien spel commandeert Bram het hele spul naar vuurten hen. "Stop", zeg hee en zet de ridders op ne riege voor de toafel. En daar tuske in steet könning Caspar. "Kiek mie an doe zwarte könning. Wat dös hier! Doe hes hier niks te zeuken. Ridders breng hem vot!" En dan wördt der anvang maakt um het hele spul in't gelid te zetten voor de oftocht. Theo valt van schrik hoast van 'n stoel. "Bram, wat is dit now, hoo kom ie der bie um könning Caspar oet 'n kerststal op disse wieze te straffen. Wat hef hee doen?" "Zwarte mensen mot het land uit", zeg Bram as bescheed en kik daar helemaal nich vrömd bie. Theo steet as an de grond neageld en kik zien zön an. "Dit zegt de jongs op school", g Bram en hee spölt verdan met zien Play-Mobil. Onderwiel Theo de drie Könningen weer in kerststal zet is hee veraltereerd. Hoo is het toch zoawiet kömmen. Wat ne Mirreweenter gedachte. Wat ne gedachte zoa bie zoa. Daar mot toch wat an wörden doen. Of nich dan. Hee prakkezeert en löp 'n maal iesberend door de kamer hen. En zöt voor zich op een of andere wieze 'n groot protest tegen het feit dat de keender wördt grootbracht met discriminerende gedachten. Voor Mirreweenter is het te kort dag, mer voort op 6 januari is der bie 'n groten kerstboom in de stad op de Groote Markt het Dreekönningen feest voor alle schoolkeender oet de stad. Zoas gebroekelijk is der chocolademelk, van 'n middenstaand en het Dreekönninge verhaal wördt voorlezen. Wat zol het

toch mooi wedden as alle keender vanoet ear eagen hoes de donkere könning Caspar met zolden brengen en dissen, bie wieze van 'n stil protest, ounder 'n boom zolden zetten.

Theo grip zienen laptop, waarbie hee hoast de been brekt oaver de stukkes Play-Mobil woarmet Bram now weer in ne hele aandere wereld terecht is kömmen, en scholen wördt maild. De media krig der gewag van en binnen 'n paar dagen is het laandelijke neijs: "Op könning Caspar kö-j rekkenen," is de slogan en het slög an. Landelijk wördt der beslötten, waar möggelijk, dat op 6 januari um precies 19.00 uur oaveral waar nen groten kerstboom steet, de burgemeesters dissen feestelijk zal anstekken, duur 'n stekker opneij in het stopcontact te stekken.

Doarnea legt alle keender, noadat het Dreekönnigenverhaal is vuurleazen, earen zwarten könning ounder 'n boom. 'n Stil protest zoonder weur, mer dudelijk. Alle burgemeesters doot met, 'n paar VVD burgemeester loat het oaver an 'n wethoalder en de CDA burgemeesters loat disse kaans nich scheten. Um 18.00 uur, 'n uur vuur anvang, koomp der ne tweet van Geert Wilders en het bericht wördt ok in het journaal vuurleazen: "Nederlaand is glad op 't rabat", löt hee weten. Op 6 januari um 19.00 uur zöt het bie alle kerstbeum zwart van de keender!

Bert Wolbert -Oldenzaal-

Dree vassies van Mineke Mollink

Keersenstandaard.

Der was eens een keersenstandaard
den stun stief van devotie
He-j was oavergevuulig veur elke emotie
Was 't er ene joarig of was het gauw Kerst?
Met zien flakkerende vlammegien döa he-j
zien uterst'n best.

Ma deur die dekselse waxinelichies, zo modern
In dissen tied, raak'n den mooien kanderlaer zien
zelfvertrouwen kwiet. Noe stiet 'e doar te staon
en 't klinkt misschien banaal zo rond de kasdaege
Is en blif het kaal.

Sterregien.

Der was eens 'n sterregien hoge in 't gewelf
He-j vöal niet arg op en det vun he-j ok zelf.
Ma één keer in 't joar in de donk're kasnacht, glaenst
he-j volop umdet De Heer wördt verwacht.

Kasbeumpien.

Der was eens 'n kasbeumpien
Met alles d'erop en 'd eran
En of-iej wilt of niet iej raakt in zien ban
Boam' in glaenst de piek
en wat zegg' iej van die ballen..?
Ach meansen kiek goed rond en loat
oene Kasleedties schal

Oalde joar

Het oalde joar löp op zien ende
Nöw nog mar vierentwintig uur
Veur sommigen een körte tied
Aander'n vind het lange duur'n

Ök het ofgeloop'n joar, was er veule
nargheid
Overal waar'n ramp'n, ongelukk'n op de weg
een aantal die kreeg'n völle moois
Aander'n hadd'n alleen mar domme pech

Over nog mar vierentwintig uur
Met nog iene dag te goan
Wi-j wacht dan op de twaalf slaag'n
En iederiene die dat kan giet stoan.

De méns'n wenst mekaar het beste
Gezondheid en heleboel geluk
En mag het meeste doarvan uitkom
Dan kan tweeduuzend zeuventien niet meer stuk

Henk Vos -Hoogeveen-

Suja suja kiendtien...

*Kærstéúmpien, kærstéúmpien,
mien moejer koocht kærnemelkse bri-j.
Mien vaejer slacht een pekeleerk
en gef de kop an mi-j.*

- Genemuiden -

*Vuus eis en zee gn in 't ni-je
jaar....*

